

Rumunská Armáda

Václav Řehák
Catalin Ivascu

ZAČNĚTE ŽÍT

a
Československo

v letech 1945 a 1968

Rumunská armáda
a
Československo
v letech 1945 a 1968

Catalin Ivascu
Václav Řehák

Poznámka pro čtenáře této knihy.

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této elektronické knihy nesmí být reprodukována a distribuována v papírové nebo jiné formě bez předchozího písemného souhlasu aspoň jednoho z autorů.

Nakladatelství: Začněte žít s.r.o.

Jahodova 2240, Havlíčkův Brod, 580 01

www.zacneteazit.cz

Autoři: Catalin Ivascu, Václav Řehák

Redaktor: Jakub Stehlík

Editor: Václav Řehák

www.vaclavrehak.cz

Návrh obálka a grafické provedení: Marek Štrobl

www.pixelreklama.cz

Jazyková korektura: Mirka Radoušová

První vydání v roce 2025

ISBN: 978-80-53042-03-1

© Všechna práva vyhrazena

Existuje mnoho dobrých důvodů, proč jsme tuto knihu s Catalinem napsali.

Asi největší a nejzásadnější důvod je ten, že mě Pétá přesvědčila, že tyto informace jsou důležité, a měli by je lidé vědět.

Takže si vlastně hlavně díky mojí Pétě můžete vy všichni přečíst, jak to všechno bylo.

Pro Petru, Emily a Kubu.

Prohlášení autorů:

Acest text este depune de autor în calitate exclusiv privată și nu reprezintă punctul de vedere al nici uneia dintre instituțiile și/sau organizațiile la care acesta este angajat sau la care este afiliat.

Catalin Ivascu

Tento text poskytuji jako autor výhradně soukromě a nereprezentuji jím názor žádné z institucí a/nebo organizace, se kterými jsem v pracovním nebo právním vztahu.

Václav Řehák

Zásadní otázka:

Proč nejen Catalin, ale i já?

Protože v Havlíčkově Brodě BYL až do roku 2018 pomník padlým Rumunským vojákům, který byl nicméně odsunut z očí lidí. Možná by bylo dobré se zeptat na správných místech: „Komu tak moc vadil?“

Soukromý majitel areálu bývalé Zemědělské školy kde stál pomník Rumunským vojákům, nechal pomník odstranit a přesunut byl do lokality Dolík, několik km od Havlíčkova Brodu.

Text na pomníku:

10 MAI 1945 Un semn pentru vesnicie, in amintirea ostasilor, romani din regimentul 26 dorobanti rovine Craiova.

Cázuti in lupta pentru eliberarea Cehoslovaciei

4 ofiteri / 6 subofiteri / 101 soldati

Na paměť rumunským vojákům, kteří zemřeli za osvobození Československa.

Příslušníkům 26 pěšího pluku „Roviné“ Krajova.

Předmluva:

Obyvatelé České republiky a západních států Evropské unie v Rumunech vidí jen jakési lepší „cikány“, spojují si je jen s rumunskými gangy kapsářů nebo s rumunskými žebračkami, přestože by se bez nich dneska ať již v České republice, ale ještě více v západní Evropě, mnoho firem neobešlo. Vnímají je jako lidi druhé kategorie.

Rumuni nám vždycky pomohli, když bylo potřeba. Za první republiky byli našimi spojenci v Malé dohodě a jako jedni z mála nám nabízeli pomoc proti Hitlerovi.

V letech 1944-45 nás pomáhali osvobodit a padlo jich tady hlavně na jižní Moravě přes 33 tisíc. V roce 1968 se odmítli účastnit invaze do ČSSR, jako jediní z bývalých států Varšavské smlouvy, sovětských kolonií v Evropě.

Po pádu socialismu udělali Rumuni obrovský hospodářský pokrok. Mnohem výraznější, než třeba právě Česká republika a Slovensko.

Moldávie je z pohledu mnoha Rumunů jen rusifikovaný kus Rumunska, okupovaný Sovětským svazem a později „státem Moldavsko“ od roku 1820.

To, že jsou na v západních státech Evropské unie občani Rumunska vnímání jako "zaostalý" a občani 2. kategorie je pravda. Žel, a to si přiznejme, vnímáme je tak i my zde v České republice. Jen si prosím uvědomte, že jsme jak běžnými občany, tak i kapitány průmyslu na "Západě" vnímání stejně i my + s námi všichni východní státy EU. Jen ještě nemáme v sobě tolik upřímnosti, abychom si to přiznali.

Asi 5 mil Rumunů pracuje a žije v zahraničí, protože doma trou bídu s nouzí. Rumuni chtějí vlastně jakoukoliv změnu, jen ne ty strany, které byly u moci doposud a kromě plnění si vlastních kapes toho moc nedělaly, pro lidi už vlastně vůbec nic.

Nevím, jak si to v naší milé Evropské unii představují. Reakce EU na dění v Rumunsku a volby v Rumunsku, že vlastně v Rumunsku volí hloupý a nevzdělaní, kteří jsou ve většině, proti uvědomělým a

vzdělaným, dává najevo postoj EU, který vlastně opovrhuje Rumunskem a Rumunským lidem.

Spousta Rumunů je prostě našťvaných. Nic víc, nic míň. A je třeba s tím hodně svižně něco dělat a nejen ideologicky žvanit, jak se stalo v EU zvykem. Něco dělat znamená zajímat se o to, co je pro obyčejného Rumuna či Evropana opravdu důležité. To je kupodivu běžný život a ne ideologie Green Dealu, genderizmu a globální problémy.

Mimo to, jsou západní země EU kolonizátory nových zemí EU, jejich cílem je ovládnout ekonomiku a držet nové země pěkně pod krkem, aby se moc nevzpouzely. Na nové země EU se ty staré dívají s opovržením a vidí v nich jen levnou pracovní sílu.

Československo a Rumunské království po 1. světové válce.

Ne vše bylo ideální, ale Rumunská a Československá vláda rozhodně jednaly v zájmu obou států a s ohledem na místní poměry při přesném stanovení hranice mezi Československem a Rumunskem.

Opis zprávy četnické stanice ve Velké Palatě (Nagy Palad) odd. Velká Sevljuš zaslané Zemskému četnickému velitelství pro Podkarpatskou Rus „Situační hlášení hlavnoslužnovskému (okresnímu) úřadu v Sevljuši, Velká Palata dne 25 května 1923 Bylo hlášeno, že ve zdejších obvodě kolují již po čtrnáct dní zprávy o tom, že obce Velká Palata a Fertőšalmaš budou v krátkém čase opět přivtěleny k Rumunsku, případně k Maďarsku.

Má se to stát tak, že Velká Palata má být připojena k Maďarsku a obec Fertőšalmaš ke spojeneckému Rumunsku. Obyvatelstvo zdejšího obvodu je touto zprávou prý velice rozrušeno (až na několik jedinců, kteří jsou velkouherského myšlení). Bojí se, že o to co za dvě léta nakoupili a nahospodařili, opět přijdou a přijdou i o obilí.

V Maďarsku se musí 8 NA, AVR, kart. 25, č. j. 27 661/XIIIa ai 1922. 117 Jan Krlín odvádět kontingenty, jak se sami místní obyvatelé informovali v maďarském pohraničí. Druzí opět naříkají, že letos (r 1923) všechnu půdu zpracovali a oseli přes to, že pole a louky byly na podzim r 1922 pod vodou. Z jara přece vše zdolali a zaseli, a teď, když mají mít užitek, se jim to sebere, anebo zbytek obilí nebudou moci prodat.

Občané obou obcí jsou úplně spokojeni s Republikou Československou a slibují jí být nadále věrni. Mezi důkazy můžeme zařadit i chování starosty Törö z Fertőšalmaše, který byl volán před osmi dny k hlavnoslužnovskému úřadu (okresnímu) do města Halmi (Rumunsko). Tam obdržel příkaz, aby jménem všeho obyvatelstva podepsal prohlášení, že obyvatelstvo prosí o připojení zpět k Rumunsku.

Starosta Törö (Maďar) to neučinil. Zároveň oznámil případ níže podepsanému vrchnímu strážmistru Matýskovi. Rovněž řekl, že se

v obci zmínil o tomto nátlaku z hornoslůžnovského úřadu (okresního úřadu) z Halmi. Obyvatelstvo tím bylo velice rozrušeno a prosilo československou vládu o zastoupení v jednání s tímto nekorektním chováním rumunských úřadů.

Na dotaz podepsaného, proč si nejdu stěžovat, nebo proč nevyšlou deputaci k našim úřadům, odpověděli, že nemohou. Prý v případě, že by obce přece jen byly připojeny spojeneckému Rumunsku, přišli by o veškerý majetek. Byli by prý i bití pro zradu rumunského státu. To by nastalo v případě, že by snad vyšlo od některého občana najevo, že něco podnikli proti připojení těchto obcí k Rumunsku.

Zdejší československé četnictvo si po dobu působení dvou let ve zdejších obvodech získalo velkou důvěru u místního obyvatelstva. V této kritické době je místním stále vymlouváno a domlouváno, že věc není tak jistá, jak se o ní hovoří.

Obyvatelé celého obvodu respektují nadále veškerá nařízení a zákony československé republiky a veřejná bezpečnost dosud nebyla porušena. Hlášení bylo Zemskému četnickému velitelství předloženo vrchní strážmistr Matýsek, v r“.

Velmi zajímavá jsou hlášení československých četníků o konfliktech s rumunskou pohraniční stráží z roku 1923. Jednalo se například o zprávu četnického oddělení Rahovo č. 16 stanice Trebuše z 5. června 1923.

„V Trebuši dne 5 června 1923 Přišlo hlášení, že rumunská pohraniční vojenská stráž obsadila samovolně při prozatímní státní hranici území i s usedlostmi v délce 7–8 km a v šíři 2 km mezi obcemi Trebuša Biely potok a Valea Visaului, patřící k obci Trebuši zdejšího obvodu.

Jak strážmistr Josef Lebeda se strážmistrem Janem Petelíkem, čnz(k)sic!) Václavem Klečkou a podstarostou Andrejem Brojsukem z Trebuše zjistili, přišel dne 1. června 1923 rumunský důstojník se dvěma vojíny ozbrojenými puškami k rolníku Havrelu Hoščukovi č.p. 490 a Alexu Popovičovi, č.p. 488, kteří bydlí u shora uvedené hranice

v Trebuši Bielém Potoku, a sdělovali jim, že uvedené území už nepatří k Československé republice, nýbrž k Rumunsku.

Dále jim Rumuni nařídili, že nesmějí už v Trebuši nakupovat a ani tam vůbec chodit. Prý posunují hranice a přebírají naznačené území, k němuž patří devět obytných stavení s hospodářstvím, polnostmi a pastvinami. Prozatímní státní hranicí v těchto místech stanoven byl v roce 1920 ze strany Československa a Rumunska potok Norica, po kteréžto hranici jak československé, tak rumunské hlídky chodily.

Ode dne 1 června 1923 postoupila rumunská hlídka o shora uvedenou vzdálenost a tímto místem každodenně jednou až dvakrát službu pochůzkou koná.

Při vyšetřování tohoto případu sdělil podepsanému rumunský voják, dlící při hranici v těchto místech na stráž, že dne 1 června 1923 přijel do Valea Visaulni rumunský vojenský kapitán neznámého jména. Ten dal veliteli hraničářského oddílu ve Valea Visaulni rotmistru rozkaz, aby od toho dne hlídky postoupily na novou hranici.

To se také stalo a sám s první hlídkou obsazenou částí československého území prošel. Jelikož pohraniční finanční stráž v Trebuši, ani zdejší četnické stanice o změně této hranice o této věci nebylo známo, podala o tomto případu hlášení.

Stejně hlášení bylo předloženo i zemskému vojenskému velitelství v Užhorodě a hlavnímu úřadu v Rachově předkládá“. K těmto incidentům je zajímavá i další zpráva z četnického oddělení Velký Sevljuš č. 4, stanice Nenetlenfalva č. 11 týkající se agitace rumunských státních úřadů a duchovních mezi rumunskými občany o připojení československého území k Rumunsku.

„V Nevetlenfalu dne 6 7 1923 Přišlo hlášení, že rumunské státní úřady v Halmi, Rumunsko, svolaly na den 5 června 1923 po předchozí dohodě s duchovními z okolních obcí města Halmi, obyvatelstvo z pohraničních rumunských Jednalo se o obce: Velké

Tarny, Bararče, Komloče, Turcu, Baboně, Dobilce, Varoja, Kekenyesdu a Csedreku.

Obyvatelé se měli dostavit na demonstrativní schůzi, resp tábor lidu do Halmi. Tato schůze měla směřovat k tomu, aby shromáždění obyvatelé vyslovili své hlasy pro připojení československého území až po řeku Tisu k rumunskému království.

Ze vzdálenějších obcí byli obyvatelé násilím vyháněni a donucováni k dostavení se na zmíněnou schůzi rumunským četnictvem a pohraničními rumunskými strážemi. Před zahájením zmíněné schůze uspořádalo asi deset duchovních se sehnáním obyvatelstvem manifestační průvod.

V průvodu byly neseny prapory rumunských barev z Halmi po silnici směrem k rumunsko-československým státním hranicím. Manifestanti měli bezpochyby uvítat rozhraničovací komisi, která měla dne 5 června 1923 zajet do Halmi.

Na následně zahájené schůzi promluvalo devět nebo deset duchovních z výše uvedených obcí, kteří vyzývali shromážděné občany, aby pracovali a agitovali mezi ostatním obyvatelstvem pro přivtělení československého území až po Tisu k Rumunsku.

Zmíněná schůze trvala dne 5 června od 13 00 hodin až do večera. Před ukončením akce vyzvali duchovní dav, aby se v klidu rozešel. Zároveň mezi sebou vybrali deseti nebo dvanáctičlennou deputaci z každé obce. Uvedení zástupci občanů se měli následujícího dne dostavit do Satumare. Tam prý bude v podobných schůzích pokračováno.

Členové deputace by v případě potřeby měli mluvit za své obce před rozhraničovací komisí. Měli by uplatňovat zájem o přivtělení československého území až po Tisu k Rumunsku. Na výše uvedené schůzi pořádané dne 5 června 1923 v Halmi nejvíce mluvili a horlili o přiřknutí zdejšího území rozhraničovací komisí k Rumunsku nejvíce dva faráři.

Jeden z nich byl z Velké Tarni a druhý z Batarče. Jejich jména nemohla být zjištěna. V posledních dnech dle pozorování zahájily